

PRENSA
1986

es saia

D'ALGAIDA

nº 66

juny de 1986

preu: 85 ptes.

EDITORIAL PER LA NORMALITAT

Parlam tant de la nostra llengua -i de la nostra cultura- i insistim tant en la necessitat de normalitzar-la que pot donar la impressió que la nostra llengua és distinta a totes les altres, que tenim més llengua que ningú i que pretenem tenir l'exclusiva de l'amor al nostre parlar. Res més allunyat de la realitat. Ben cert que voldriem no haver-ne de parlar tant, perquè seria que el seu ús ha esdevingut normal i no necessita d'atencions especials.

Darrerament s'han alçat veus que ens volen fer creure que la situació lingüística de què gaudim és de normalitat, que legalment els drets de la llengua catalana són els que pot aspirar a assolir qualsevol llengua de cultura. Ara bé, no ens hem de deixar enredar per unes aparences falses de la realitat.

Desenganyem-nos. Si es parla de normalitzar la llengua, si es promulguen Lleis de Normalització Lingüística, és perquè la situació d'anormalitat és encara vigent. D'això no se'n pot dubtar. Mentre els grans medis de comunicació ignoren el català o li dediquin un espai irrisori, mentre a l'escola hi sigui estudiat com un idioma estranger qualsevol, mentre el seu ús sigui dificultat -si no impedit- davant els tribunals de justícia, als quarters, a molts llocs oficials, mentre la immensa majoria de papers i documents, tant públics com privats, es redactin en una altra llengua, mentre hi hagi entre nosaltres un greu analfabetisme de la nostra llengua amb una majoria de gent incapaç de llegir-la i escriure-la correctament, mentre totes aqueste deficiències -i altres- no se superin, caldrà seguir lluitant perquè l'ús del català sigui habitual i sistemàtic.

Fa poc el nostre Parlament ha aprovat la Llei de Normalització Lingüística que fa tant de temps que reclamàvem. D'una primera lectura -val a dir que no massa profunda- en treim la impressió que es tracta d'una llei que possiblement sigui la millor que es podia aconseguir en les circumstàncies actuals, tot i que en certs aspectes -per exemple en el de l'ensenyament- no és gens satisfactòria.

Consideram molt important poder comptar amb aquest instrument jurídic i acceptam que representa un nou marc legal més favorable per a la normalització. No hem d'oblidar mai, però, que aquesta normalització a què aspiram no depèn tant d'un ordenament jurídic favorable com de les actituds que adoptem tots i cada un dels membres del cos social que l'hem d'emprar. Cal, per tant, una voluntat d'aplicar-la plenament per part dels organismes oficials i d'exigir el seu compliment per part de tots nosaltres.

Són massa anys els que la nostra llengua ha viscut sense escola, sense mitjans de comunicació i sense ús administratiu. Ara es tracta d'aconseguir el que és una aspiració lògica de tota llengua: arribar a ser un instrument d'ús normal. No serà una tasca fàcil. I n'hem de ser conscients. I hem d'estar decidits a seguir caminant per molt feixuc que resulti fer-ho sempre amb vent de cara.

trobada de glosadors

Organitzada pel Consell Insular de Menorca i la comissió territorial de Menorca del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana tengué lloc a l'illa de Menorca la "I trobada de glosadors de les Illes Balears" els dies 1, 2 i 3 de maig.

Acudírem a aquesta trobada dotze glosadors mallorquins que foren: Madò Joana Cartera, N'Antònia Rebassa, en Toni Socies, en Pau Ferrer, en Felip Palou, en Mateu Palou, en Marçal Bestard, en Pere Gil, en Rafel Roig, en Llorenç Garau, en Climent Garau i en Jaume Juan.

Els glosadors menorquins foren en Miquel Ametller, n'Esteve Barceló i en Josep Moll. A la glosada de Ferreries hi intervingueren quatre glosadors més, també menorquins, que s'afegiren als tres citats.

Amb aquesta glosa que segueix esper donar-vos a conèixer un poc del que va ser aquesta trobada. Al mateix temps vull expressar el meu agraïment a tots els qui l'han feta possible, tant pel que significa per als aficionats a la glosa com pel magnífic tractament de què fórem objecte els glosadors mallorquins que hi acudírem.

GLOSADES A MENORCA

Gentilment mos convidaren
a Menorca per glosar
amb sos glosadors d'allà
i es d'Eivissa, que faltaren,
no sé si és que no en trobaren
o no pogueren viatjar,
i amb sos menorquins, és clar,
bones glosades armàrem.

Una dotzena completa
de Mallorca partigué,
disposts a fer bon paper
i poder arribar a sa meta.
Per fer sa feina ben feta
entrenament vàrem fer,
haviem de quedar bé
deixant sa gent satisfeta.

Es glosadors menorquins
s'acompanyen amb guitarra.
Es glosat d'aquella terra
ha pres per aquests camins.
Els per glosar són molt fins
però en estar en pla de guerra
pareixen com una serra
que fa es tall bastant endins.

De s'illa és sa capital,
començarem per Maó.
Vàrem fer una funció
també an Es Mercadal.
Per Ferreries igual
va passar nostra cançó,
aplaudits amb il.lusió
per un públic especial.

Ocasió vàrem tenir
de visitar Ciutadella.
Va ser una cosa molt bella
es glosat des dematí,
a s'institut acudir
a glosar per gent novella,
tant jovenet com famella
crec que vàrem divertir.

Glosàrem altra vegada
a dins tan bella ciutat,
amb un altre bon glosat
allà férem sa vetlada,
i sa darrera glosada
a un lloc molt adequat,
Villacarles nomenat,
fou emotiva i sonada.

S'emoció que vaig sentir
fou d'aquelles que es cor grava
quan cada un recitava
sa glosa per despedir.
Nostre cor vàrem obrir,
sa llàgrima ens escapava,
nostre agraïment firmava
per un gran fet compartir.

JAUME JUAN

calaix de sastre

LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ I DEDICATÒRIES

Quan em pos davant el paper per escriure la plana d'aquest mes, les idees s'amunteguen, desordenades, en el meu cervell. En són la causa, de l'embolic, diversos esdeveniments ocorreguts darrerament al meu entorn. I heu d'entendre el mot entorn en sentit geogràfic ample: comprèn des del petit racó on trob la meua lloriguera cada dia, fins al revoltim d'això que en diuen Espanya, passant, és clar, per aquest altre poti-poti anomenat C.A.I.B. El o la que sàpiga el significat exacte d'aquestes inicials, que em faci de veure que el o la convidaré a un gelat de "leche merengada" amb un polsim de canyella fina per damunt.

Són tantes les coses que voldria dir, que no en sé dir cap. Incapaç de posar ordre a tal confusió, recorreré al recurs de manllevar expressions i frases llegides d'aquí i d'allà, que dedic als protagonistes dels esdeveniments. Aquests, els esdeveniments, no els vos diré; són prou coneguts i recents. Només en faré explícit un, tal volta el menys sabut, succeït a les terres de parla catalana de més enllà de la mar: el PSOE es nega a donar publicitat institucional a la revista valenciana "El Temps", per tal d'ofegar-la econòmicament, perquè el setmanari és molt crític amb les actuacions del govern del seu País i de l'Estat. "Socialismo es libertad".

Abans de passar a les dedicatòries, acab amb un prec: que els seus autors em perdonin perquè jo, ara i aquí, les utilitz amb finalitat diferent, potser, de la seva original.

DEDICATÒRIA I .- (Per a aquells qui han fet ús de la seva llibertat per expressar allò que pensen, a pesar de coaccions i amenaces)

Voldrien fer de nosaltres	Hauràs de fer com si
Uns cucuts de rellotge	Com si tot anés molt bé
Tancats dintre la capsa	Què més vols, què més demanes
Sortiríem per dir les hores.	Com si tot anés molt bé.

(Raimon. "Entre la nota i el so")

DEDICATÒRIA II .- (Per als altres)

"...Una revista on senyores sense roba oferien encisadores els seus tristos secrets a una gent, nosaltres, que encara no sabia ben bé per a què servia tanta anatomia a la intempèrie."

(Gabriel Galmés. "Parfait amour")

DEDICATÒRIA III .- (A tal Senyor, tal honor)

"...Discutir avui la unitat i l'autoctonia de la Llengua Catalana és ocupació només d'esperits especialment dotats per a la ignorància... La Llengua és un vincle d'unió i no un ferment d'altiveses particularistes i provincianes: si no enteníem i admetíem això, estaríem perduts com a poble."

(Jaume Vidal Alcover. Pròleg del "Breu diccionari ideològic" de X. Romeu)

DEDICATÒRIA IV .- (Per als qui no volen permetre que els altres facin ús de la llibertat d'expressió)

"...El pas següent, la democràcia real, és quan les institucions no estan geloses dels ciutadans i, lluny d'enfrontar-se a tot el que no controlen ideològicament, consulten i tenen en compte les seves opinions, fins i tot les possibiliten econòmicament, que no és més que tornar els doblers dels ciutadana als ciutadans. Sense exigir fidelitats incondicionals, ni aplaudiments gratuïts."

(Editorial del nº 2 del butlletí infprmatiu d'A.I.R.E.)

DEDICATÒRIA V .- (Per a totes les harpies de tots els mons)

"...Anar de ventre és la cosa que li agrada més del món, fer una bona merderada sense perdre ni un segon."

(Joan Manuel Gisbert. "L'harpia", capítol del llibre "Bestiari fantàstic")

En Calaix Desastre

NOTICIARI

ASSEMBLEA DE CAÇADORS

El passat dimecres, 28 de maig, es va celebrar l'Assemblea de la Societat de Caçadors al local social, Sa Portassa. Hi assistiren una cinquantena de socis i l'ordre del dia era interessant, si bé certs punts no pogueren esser totalment concretats ja que pel que fa a les normes i dies de caça per a la propera temporada no hi ha notícies certes fins que no es publiquin oficialment.

Lo que sí sembla que serà efectiu és que els dies de caça seran dimarts, dijous, dissabtes i diumenges. En quant a normes pels aguait, cans eivissencs, etc. s'hauran de donar les normes més endavant, quan es publiquin al Bolletí Oficial.

Una de les novetats que s'han duit a terme ja -o es dona com a fet- és l'ampliació de la reserva de caça, que s'eixampla per una part pràcticament fins al poble (Carrer des Sol) i per l'altra s'hi ha afegit el "Clot de Punxuat".

Sens dubte el punt més important -si bé ja se suposava quina seria més o manco la seva composició- era la presentació de la nova Junta Directiva, que

ha quedat formada pels següents membres:

President: Rafel Vidal Garcies

Vicepresident: Gabriel Salas Fullana

" 2on.: Miquel Munar Capellà

Secretari: Bernat Mulet Sastre

Tresorer: Pedro Oliver Gelabert

Vocals: Gabriel Gomila Ramon

Joan Pujol Sastre

Bernat Rosiñol

Rafel Juan

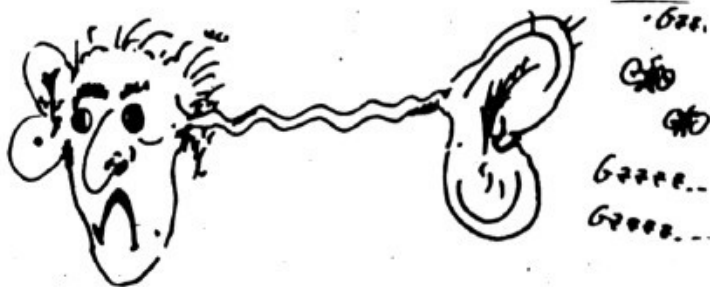
Gabriel Salas Jaume

Els desitjam molt d'encert en la seva feina.

PLUVIÒMETRE

Aquest mes de maig les pluges han afluijat molt, inclús ha estat un mes anormalment calorós. Només al final han baixat les temperatures i el dia del Corpus varen caure 8'1 litres per metre quadrat. Aquesta és l'única pluja caiguda durant el mes.

m'han dit que diuen

Enguany sembla que en l'aspecte esportiu, concretament en futbol, l'Algaida acabarà bé i segurament tornarem a pujar a Primera Regional, que és la categoria que no s'hauria d'haver perdut. Acabant -o acabada ja- la temporada, pensam que hem d'exposar un tema que hem sentit comentar durant tot l'any a molts d'aficionats: la municipalització del camp de futbol.

N'hem parlat una sèrie de vegades, però ha estat fer retxes dins s'aigua. Avui només volem recordar que ja fa massa temps que el nostre batle, d'acord amb els socis fundadors, havia de fer una gestió ràpida i en termes d'amistat amb el propietari del terreny; després havia d'informar als Socis Fundadors. De tot això -i ja ja molt de temps- ningú n'ha sabut res més, o els qui en saben qualche cosa ho duen ben amagat.

Tampoc sabem ben bé què passa amb les torres per il.luminar es camp, amb uns clots per posar-les que han estat un perill durant tota la temporada. Per cert que la "donació" d'aquestes torres va obligar a un canvi de president dels Fundadors, canvi, certament, no massa elegant.

Ha acabat la temporada esportiva. Tothom pensa que és hora de plantejar-se el tema de tenir un camp municipal, o, si així ho consideren, seguir tal com està actualment. Ara bé, tant d'una postura com de l'altra, trobam que el soci n'ha d'estar informat.

El fet de no tenir Normes Subsidiàries ni una normativa clara al respecte fa que hi hagi plena llibertat per fer tothom el que vulgui en matèria d'urbanisme. Això, fins a un cert punt, va bé per a molta gent. El problema surt quan un se sent perjudicat per un veïnat que fa una obra i quan va a s'Ajuntament a protestar no solament no li fan cas sinó que fins i tot sembla com si se'n riguessin d'ell. Es de suposar que de cara a les pròximes eleccions la postura dels nostres polítics sigui més amable en vistes als possibles vots. Es clar que si troben que així va bé...

Acabarem amb els comentaris d'Ajuntament, perquè, com que aviat hi haurà eleccions, diran que mos aficam massa amb ells. Voldríem, però, comentar lo que sentírem s'altre dia: que es diaris deien que a partir d'ara no es donarien permisos per fer forats d'aigua. "Ara que s'Ajuntament, segons sembla, s'havia decidit a fer un pou, s'han acabat es permisos". Així mateix és mala sort. Segurament faran qualche altra cosa, perquè per dobbers no estan.

Una celebració senzilla i que ja és tradicional és la Festa del Llibre que fa l'Obra Cultural. Sembla com si ningú se n'adonés, que poca gent en compra, però cada any es venen un bon grapat de llibres en català; i això, durant bastants anys, fa que a moltes cases d'Algaida hi hagi una sèrie de llibres en la nostra llengua. Aquesta és una forma pràctica d'aconseguir una normalitat en aquest aspecte, una forma més efectiva que si es fan conferències, recitals i altres actes semblants. Es qüestió de no desanimar-se i seguir endavant, fent feina d'aquesta que a penes es veu però és vàlida i positiva.

Els qui cada any tiren "sa casa per sa finestra", com es diu vulgarment, són els pagesos. Sa festa des dissabte horabaixa i vespre és un èxit. I es dinar des diumenge, encara més. S'únic defecte, segons mos comentava un, és que "fan llarg". Si compten que han d'esser cinquanta, fan menjar per cent-cinquanta. I això és un poc massa.

Ara hem pensat en un problema que comentaven a una taula d'un cafè: ses esquitxades amb herbicides per ses voreres. Per una part sentirem que havia estat tirar es doblers perquè s'havien fet en un moment gens apropiat. I per altra deien si havien causat la mort a un parell d'ovelles devers Son Coll. No es tracta de cercar culpables ni molt manco. Si s'ha d'indemnitzar, s'indemnitza i prou. Però de cara a altres campanyes, de tot tipus, és qüestió d'anar ben assessorats en temes tan perillosos com aquests.

Idò sí, els Cossiers anaren a Barcelona a ballar, i ballaren. Els malpensats, que deien si anaven a passejar i que de ballar res, quedaren ben fotuts quan els veren per televisió ballant a Montjuïc. I bé que mos feren quedar. Això sí, ballaren amb els vestits vells; i si esperen que el nostre Ajuntament els subvencioni, n'hi ha per anys, tal com van ses sollicituds, que es torben molt a contestar. Al manco segons quines.

Els qui ha anat a passejar també -a més dels de la tercera edat que no s'aturen d'anar-hi- són els al.lots de Ses Escoles. I, diuen, ha estat un viatge ben interessant: curtet, baratet i molt però molt aprofitat. Sobretot volem resaltar que de cada vegada més són viatges de tipus cultural o estudiantil, no com es feia fa un grapat d'anys.

A s'Assemblea de caçadors hi havia bastanta gent. No sabem si era per interès en conèixer què fa comptes fer sa nova junta, o perquè s'havia anunciat un "vino español". Aquestes assemblees, quan hi va gent, solen estar animades, sobretot quan han acabat, que és quan surten ses discussions i problemes relacionats amb sa caça. Així mateix, mos va dir un que hi anà, parlaren de fer una tirada per Sant Jaume, i després un sopar. Es veu que és un costum, això de sopar, que ha arrelat fort. I que duri, que poques coses més en treuran.

Ja fa un parell de mesos que en parlam, però és que és com una febre que ha pegat pel poble: els sopars de "quintos". Cada punt sentim parlar d'un que han fet o d'un que han de fer. Ara els més joves, que encara no han anat al servei militar, ja comencen. I això no és això: per parlar de "quintos" al manco han d'estar a punt d'entregar-se.

De tot això de mítings i eleccions no en volem parlar, però n'hi ha que troben que no és mala cosa, sobretot des que es posà de moda donar de menjar als assistents. En el primer, que es va fer a Ses Escoles, digueren que no hi faltava res. Molts diuen que val més que gastin es doblers en sobrassada i botifarrons i pa i vi que si envien sobres plens de propaganda per ses cases.

UN SORD

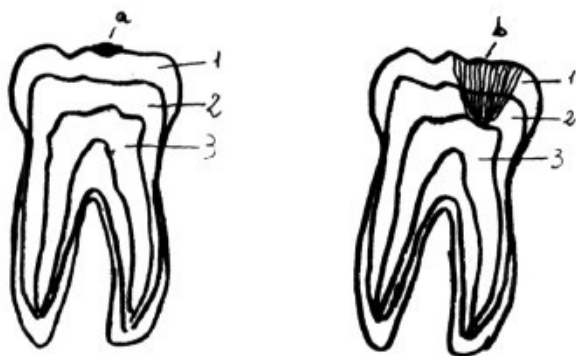

CÀRIES

Es tracta d'una malaltia molt estesa entre els homes. En el nostre poble és molt freqüent entre gent major, però també ho és entre els nins, que precisament estan encara en edat de poder evitar les seves conseqüències.

Per entendre millor el procés de la malaltia convé tenir en compte els elements que formen les dents i queixals, tal com veim en les figures que segueixen; en elles també s'hi pot veure l'acció de la càries:

1, esmalt; 2, dentina o marfil; 3, polpa dentària. a: començament de càries; b) càries desenrotllada.

La dent comprèn una part exterior o esmalt dentari, una de més interna dita dentina, que forma la part principal, i, a l'interior de tot, la polpa, on hi ha els vasos sanguinis i les fibres nervioses que són la part viva de la dent.

La càries es pot definir com el procés patològic que produeix la gradual desintegració i dissolució de l'esmalt i de la dentina de les dents, i que eventualment pot afectar a la polpa. Els teixits durs de la dent són destruïts. Es perden les sals minerals pròpies d'aquests teixits i segueix la dissolució dels seus elements orgànics.

Hi ha diverses teories (endògena, es-

tructural i exògena) respecte de la càries, cap d'elles ben definida. El que sembla clar és que hi ha diversos factors que hi poden influir:

a) Una superfície anfractuosa o tortuosa de la dent i l'alteració de les cares dels espais interdental, que presenten uns llocs idonis per a que els aliments hi quedin estancats.

b) La microflora apropiada.

c) Un substrat adequat per a la microflora (aliments que contenguin sucre i aliments enganxosos que perduren dins la boca).

Factors que predisposen a la càries:

1) Mineralització imperfecta de l'estructura de l'esmalt.

2) Alteració de la morfologia de la dent, amb fosses profundes.

3) Empastats imperfectes que afavoreixen l'estancament dels aliments.

4) Aparells protètics inadequats.

5) Formació de capes en la superfície de les dents, en els llocs de més difícil accés a l'acció del raspall ("cepillo") i a l'autoneteja de la masticació.

6) Reducció de la secreció de saliva.

7) Alimentació inadequada (falta d'aliments naturals i aliments durs i fibrosos)

8) Consum excessiu d'hidrats de carboni, especialment monosacàrids (caramels i xocolata), els quals s'adhereixen fàcilment a la superfície dental.

9) Manca de neteja i descuit o negligència de la higiene de la boca.

10) Masticació insuficient.

11) Falta de punts de contacte interproximals.

12) Insuficiència del contingut de Fluor de l'aigua o de l'alimentació.

13) Excessiva prolongació d'una alimentació poc consistent durant la primera infància.

Per tot això, és molt important la profilaxi. I entre les mesures profilàctiques podem recordar les següents:

A) Evitar els aliments que contribueixen en major percentatge a la creació de la càries. Ja hem dit que sobretot són els que s'enganxen a la superfície dental: caramels, xocolata, suc de fruites, confitures, etc. En general, tots els aliments que contenguin gran quantitat de sucre, perquè amb la saliva forma un xarop dens i concentrat que queda aferrat a les dents.

B) És important la constitució dels aliments, sempre tenint en compte que la masticació d'aliments fibrosos ajuda a mantenir neta la superfície dental.

C) Neteja de les dents immediatament després de les menjades.

D) Fregar bé les dents amb raspall i dentífric; és convenient ensenyar-ho als nins des de 2-3 anys.

E) Neteja amb un fil de seda de les superfícies interproximals, és a dir, la separació entre les dents.

F) Prendre Fluor. Això es pot fer de diverses maneres:

- fluoritzant l'aigua
- glopejant-ne
- aplicant-lo directament
- en comprimits

L'aplicació es pot realitzar fins als 14 o 16 anys. Si ens descuidam en tot això, no queda més remei que acudir al dentista.

I no hem d'oblidar mai que la millor dentadura és la d'un mateix.

ALEXANDRE PIZÀ

ES SAIG
BOLLETÍ DE L'OBRA CULTURAL D'ALGAIDA

Revista mensual. D.L. P.M. 495-1980
Dirigeix.....Delfí Mulet
Administra.....Llorenç Oliver
Mecanografia...Mireia Mulet
Fotografia.....Joan Balaguer
Dibuixa.....Jaume Falconer
Còl.laboren....Andreu Oliver
Pere Mulet
Alexandre Pizà
Joan Trobat
Joan Mulet
Francesc Antich
Catalina Martorell
Xesc Oliver
Antoni Garau
Jerònia Oliver
Miquel Serra
Antoni Munar
Víctor Mulet

Domicili: Rei, 1. ALGAIDA.
Tl. 665042/272576

Imprimeix: Apóstol y Civilizador. PETRA.

ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

Aquesta foto deu esser de devers l'any 30. Com veis, ja s'usava fer qualque vegada. Si podeu identificar el lloc i qualcun dels assistents al dinar ens ho podríeu dir.

(Foto Can Cerdà)

CRÒNIQUES MUNICIPALS

En les darreres Sessions Plenàries, la majoria municipal (Coalició Popular + Vega + Cerdà) ha adoptat dos acords que, estudiats en conjunt, indiquen quines són les seves intencions quant a la realització d'obres i inversions. Analitzem-los, els acords, un poc detingudament.

I.- El pressupost municipal per a 1986.

Suposa una quantitat global de 51.439.656 Ptes., amb un increment de 13.598.236 ptes. respecte al de l'any passat.

Els ingressos es reparteixen d'aquesta manera:

Imposts directes	11.381.000 pts.	(contribucions, llicències fiscals, etc)
Imposts indirectes	4.066.267 "	(impost circulació, publicitat, etc.)
Taxes	6.709.575 "	(licències obres, aigua, fems, etc.)
Transferències corrents	14.315.000 "	(aportació de l'Estat)
Ingressos patrimonials	1.421.000 "	
Operacions de capital	<u>13.546.814</u> "	(aportacions del Govern Balear)
Total	51.439.656 "	

La distribució de despeses és:

Retribucions de personal	15.860.253 pts.	
Compra de Béns i Serveis	14.118.599 "	(manteniment, oficina, etc.)
Transferències corrents	5.135.990 "	(Mancomunitat des Pla, 1.000.000 per a entitats culturals, etc.)
Inversions reals	14.324.814 "	
Transferències capital	<u>2.000.000</u> "	
Total	51.439.656 "	

Comentaris aclaridors d'aquestes quantitats:

- El milió de ptes. destinat a subvencionar les entitats culturals no està especificat ni repartit; la majoria municipal, en lloc de practicar una política àmplia de subvencionar qualsevol iniciativa cultural, vol mantenir la seva actitud de repartir les subvencions de manera arbitrària, essent el criteri bàsic no què es fa, sinó qui ho fa.

- Els 14.324.314 ptes. d'inversions reals es distribueixen així: 11.500.000 pts. per a l'adquisició de la Rectoria; 1.000.000 de pts. per a la restauració d'aquest edifici; 1.824.814 pts. per a la pista poliesportiva de Pina. Els indicis són, per tant, que és a punt de solucionar-se el tema de les negociacions per a l'adquisició de la Rectoria; esperem que així sigui i que no es retardi més un assumpte que ja hauria d'estar resolt des de fa estona.

- Els dos milions de ptes. de transferències de capital corresponen a l'aportació municipal prevista per al Pla d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca, quantitat que en el moment d'aprovar-se el pressupost la majoria municipal pensava destinar, segons manifestaren, a obres d'extracció d'aigua. Ara, tan sols quinze dies més tard, ja han canviat d'opinió, com passam a analitzar tot seguit. Així planifiquen el nostre futur!

II.- El Pla d'Obres i Serveis de 1986.

Arribat el moment de decidir per quines obres se sol·licita subvenció del Consell Insular de Mallorca, la majoria municipal opta per demanar un total de 17 milions a fons perdut, dels quals un milió i mig es destinarien a acabar els enllumenats públics de Pina i Randa, actualment en fase de realització, i la resta, quinze milions i mig de ptes!, es destinarien a: ¿obres d'extracció d'aigua neta o de canalització d'aigües residuals?, no!; a l'asfaltat de camins de foravila!!! Nosaltres considerem que això és un acte d'irresponsabilitat manifesta de la majoria, que en lloc d'enfrontar-se adequadament a la problemàtica real del poble -la falta d'aigua ho és; les conduccions d'aigües residuals, també- prefereix practicar una política que seria convenient començar a debatre públicament. Ens agradaria que cadascú dels qui llegiu aquest escrit meditàssiu sobre qui es beneficia realment del fet que tenquem molts de camins del nostre terme asfaltats.

D'altra banda, actes com el que ara comentem serveixen per posar en evidència les paraules del Batle, el qual fa poc, entre moltes altres coses que qualche dia convendrà comentar, manifestà a un diari que un problema pendent important "es la perforación de un pozo que solucione el grave problema del agua de Algaida" -"Balears", 13 de maig de 1986-. Els fets demostren que per a ell és més important l'asfaltat de camins; de l'aigua, l'important és parlar-ne per tal de fer veure que es pensen solucions, quan realment no hi ha gens ni mica de ganes de dur-les a la pràctica.

Si amb accions posteriors, la majoria municipal ens dóna motius per rectificar, ho farem gustosament perquè serà senyal que el problema ha quedat solucionat. Que és el que de veres interessa. I nosaltres hi haurem contribuït a solucionar-lo amb les nostres crítiques. Amb el nostre paper d'oposició constructiva.

Regidors del PSM

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a: **JOCS**

I
ESPORTS

Barbarisme	Forma correcta
AJEDRES	escacs
AMATEUR	aficionat
BALONCESTO	bàsquet
BALONMANO	handbol
BOXEO	boxa
BRISCA	escambrí
CAMPEON	campió
DARDO	dard
DEPORT	esport
GIMNASIA	gimnàstica
JINETE	cavaller
VETERANO	veterà

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Aquesta foto correspon aproximadament a l'any 40. Després de consultar-ho amb una sèrie dels al.lots que hi figuren hem pogut identificar-ne bastants, però no tots. A més, volem fer constar que la identificació de qualcun no és segura. Perdonau les equivocacions que hi pugui haver.

1. D. Guillem Porcel; 2. D. Alfonso; 3. D. Jeroni; 4. D. Bartomeu Oliver; 5. Llorenç Bosso (de Randa); 6. Guiem Places; 7. En Feliu; 8. Joan Carnicer; 9 Toni Pelat; 10. Nofre Paloni; 11. No identificat; 12. Joan de Ca Madò Bet; 13. Miquel des Forn; 14. Llorenç Bosso; 15. Joan des Forn; 16. Macià Beneta; 17. Toni Sis; 18. Andreu Rata; 19. Llorenç Mora; 20. Pep Corró; 21. Francesc Mora; 22. Llorenç Quitxero; 23. Andreu Trinxet; 24. Mateu de la Seda; 25. Joan Rata; 26. Toni Fiol; 27. Toni Mut; 28. No identificat; 29. No identificat; 30. Pep de Ses Cadenes; 31. No identificat; 32. Guiem Verger; 33. Bernat Pelat; 34. Pep Caragol; 35. Toni Mulet; 36. No identificat; 37. Joan Sis; 38. No identificat; 39. No identificat; 40. Pep de Sa Talaieta; 41. No identificat; 42. No identificat; 43. Toni Bondat; 44. Toni "Loteró"; 45. Toni des Porxo; 46. No identificat; 47. Julià de Marina; 48 i 49. No identificats; 50. Tomeu Moll; 51. Guiem Mut (des futbol); 52. Joan Esperança; 53. Joan Garrover; 54. Miquel Riera; 55. Miquel de "les Canyes"; 56. Toni Pistola; 57. No identificat; 58. Tomeu des Planters; 59. Rafel Fideu; 60. Joan Ferrà; 61. Rafel Suredí; 62 i 63. No identificats; 64. Miquel Trinxet; 65. No identificat; 66. Toni Ferrí; 67. Rafel Castellitxo; 68. No identificat; 69. Joan Menut (de Sa Comuna).

(Foto cedida per Antònia Sitjar)

obres il.legals?

"Can Sunyer"

Preparatus devers

"Es Tancat Prim"

noticiari de l'O.C.B.

Per celebrar la festa del llibre hem organitzat aquests darrers mesos una sèrie d'actes.

Pel mes d'abril va venir a fer-nos una xerrada Josep Maria Palau i Camps, que ens va parlar de la seva feina d'escriptor i dels seus llibres. Sobretot ens comentà el seu llibre "Assassinat al Club dels poetes", que és una novel·la policíaca ambientada a Mallorca. Els protagonistes són molt variats i entre ells n'hi ha d'americans, com a les millors novel·les d'aquest gènere, però és l'inspector Arbós, un policia mallorquí, el qui descabdella la troca.

Ens va parlar del projecte, bastant avançat, d'una sèrie televisiva que tindrà com a protagonista l'inspector Arbós i que serà produïda i emesa per la TV3. Confiam veure ben prest aquest projecte convertit en realitat.

Josep Maria Palau i Camps va néixer a Barcelona l'any 1914, però resideix de fa molt de temps a la Ciutat de Mallorca. És llicenciat en ciències.

ASSASSINAT AL CLUB DELS POETES

Josep Ma Palau i Camps

RAIXA

Dia 13 de juny vendrà a parlar-nos dels seus llibres en Miquel Rayó. Aquesta xerrada estava anunciada per dia 23 de maig, però per una sèrie de circumstàncies es va haver de suspendre. El darrer llibre que ha publicat Miquel Rayó és "Aucellari", que està dividit en dues parts: Dels aucells i de les paraules; presència dels aucells dins els mites, les legendes, les històries; i "Aucellari" on ens conta coses d'aucells com la becada, l'esparver, el pago, el voltor. Ara bé, el mateix autor ens diu que no és un tractat d'ornitologia, sinó un recull d'informacions engrescadores pels qui vulguin estimar els aucells.

Miquel Rayó i Ferrer va néixer a la Ciutat de Mallorca el 21 de setembre de 1952. És el president del GOB i professor a un Institut de Formació Professional. Ha dedicat molts d'anys a l'observació dels ocells que habiten la costa nord de Mallorca.

L'excursió de diumenge dia 25 de maig es va haver de suspendre perquè sols hi havia 10 persones apuntades. És una llàstima que aquesta activitat, que s'ha mantengut durant tants d'anys, es vegi abocada a desaparèixer perquè a la gent ja no li interessa passejar, estar en contacte amb la natura i contemplar paisatges.

Aquest curs ens acomiadam de les excursions amb mal gust de boca; ja sabeu que els mesos d'estiu només s'organitza l'excursió del Torrent de Pareis, a finals del mes d'agost. Confiam, però, que el curs vinent la cosa vagi millor i no se n'hagide suspendre cap per falta de personal.

22 J : votau en consciència

Al Parlament -al Congrés de diputats i al Senat- és on es talla el bacallà, on els representants de l'estat espanyol fan i desfan, decideixen per nosaltres i ens diuen el que podem i el que no podem fer.

El proper dia 22 tots els majors de 18 anys tenim l'oportunitat de votar a les persones o partits que creim que poden defensar millor els nostres interessos, el nostre poble. Idò, es tracta de pensar-s'ho bé i que la nostra decisió sigui fruit de la reflexió i de la idea o model polític que desitjam.

La televisió sens dubte jugarà un paper molt important, exercirà el seu poder i intentarà pensar i decidir per nosaltres quines persones o partits han d'ocupar els escons del Congrés i del Senat.

A aquestes eleccions la televisió tindrà més protagonisme que mai. Amb el mundial de futbol la gent mirarà molt la televisió i no anirà als actes polítics que es facin. Per altra part, pareix esser que el tema de conversa de les tertúlies serà el futbol i no les eleccions. Entre partit i partit de futbol -perquè cada nit en televisaran dos- faran propaganda política o debats dels quatre partits polítics majoritaris, especialment de dos, i, evidentment, la gent ja no estarà per anar a miting ni per escoltar res més.

És el sistema ideal perquè no pensem i ens deixem dur per la comoditat i donem el nostre vot al senyor que surt per la televisió, Felipe González, Fraga, Roca,... i no pensam que a cada lloc es voten els seus representants al Congrés i al Senat i que aquests són els qui han de defensar els interessos del lloc que representen.

A Mallorca no votam els diputats de Madrid ni d'un altre lloc, aquí votam els nostres.

Si ens fitxam en Catalunya o el País Basc veurem que no es deixen dur per la televisió estatal i voten els seus partits, els partits nacionalistes que són una veu dins el Parlament. Quantes vegades han parlat els nostres diputats a les Corts per defensar les nostres coses? Quantes vegades parlen els diputats catalans o bascs? Qui aconsegueix més coses? Per tant, hem de saber triar.

Els nostres representants no han de ser uns escolans d'amén de tot el que es faci a Madrid, uns muts votants que aixequen la mà quan els ho ordenen, sense mirar si allò que voten perjudica al poble que representen; i, per desgràcia, fins ara ha estat així. No han presentat mai cap alternativa o modificació a lleis que han recolzat per ordre del partit i que a vegades ens fan mal.

És necessària una veu al Parlament per poder dir les coses, per poder fer sentir les queixes o les nostres reivindicacions i fins ara no n'hem tenguda cap. Als nostres representants mai els hem sentit la veu, és com si no en tenguéssim.

Procurem no tudar el vot. A les campanyes electorals tothom promet molt, però després ja no se'n recorden fins al cap de quatre anys.

Cal que els mallorquins comencem a esser un poble i deixem de ser una sucursal de Madrid. Ja és hora de tenir uns representants que, en lloc d'ajudar a esfondrar-nos, defensin la nostra identitat nacional, la nostra llengua, la nostra economia.

PASSATEMPS

PROBLEMA MATEMÀTIC

Un home tenia dos rellotges, dels quals un retardava deu segons per hora i l'altre n'avançava també deu per hora. Els va posar a punt el migdia d'un 15 d'octubre. Quan tornaren a marcar la mateixa hora?

SOLUCIÓ: El migdia del 13 de gener tots dos marcaran les 6. Pensem que deu segons per hora al cap del dia són 4 minuts. Com que un els avança i l'altre els endarrerix, la diferència diària és de 8 minuts. Tornaran a coincidir quan la diferència sigui de 12 hores, és a dir, 720 minuts, que dividits entre 8 donen 90, o sigui, 90 dies. Un haurà avançat 6 hores i l'altre les haurà retardades.

Fuga de vocals:

J. S.MPR. V..G P.NY. P.NY.
P.R C.MPL.R L. M.. D.S.G
H.B.T . D.NS C.ST.LL.TX
. T.NC S'.M.R D.NS .LB.NY.

.NTR. S.N R..S . .LB.NY.
S'H. F.N D'.Q..STS H.M.N.TS
P.T.T.NS . GR..X.D.TS,
F.RT.RR.NS C.M .N. P.NY.

Solució a la passada fuga de vocals:

Bona vida té un ca
si li donen menjar d'hora;
millor la té una dona
si la deixen governar.

Lliberau-nos Sant Antoni
de llengua de glosador;
ne pren com a un pintor
que amb sa mateixa color
tant pinta sant com dimoni.

A M S A L Q U M
R A I M O N I O
R E S U S C U N
E R A N A H C T
S B D T C O A L
A R O A M R A L
L I L N R N S O
E L T E E V I R
D A S R E T N T
I R A R B E G U
P E N Y A E N T

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar el nom de deu cantants en llengua catalana. Les lletres que vos sobrin vos donaran un refrany mallorquí.

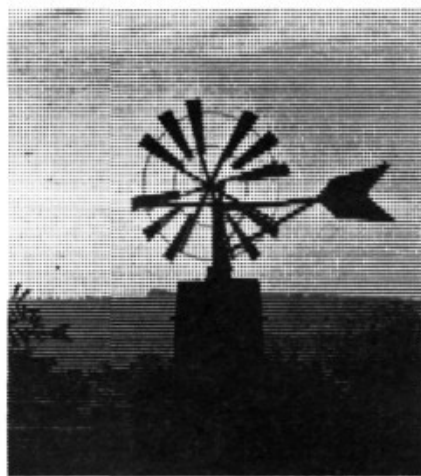

Solució a la passada sopa de lletres:

Una vegada localitzats els noms de deu parts de l'automòbil, podeu llegir la glosa següent: En anar a Ciutat duré / una bona medecina / per donar a na Catalina / veiam si la curaré.

UN CONSELL AL TEU SERVEI.

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.

ÀREA ECONÒMICA

Promoció del turisme. Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platjes i el nostre lloc. Impuls de la nostra indústria i comerç. Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

Hospital General. Hospital Psiquiàtric. Llar de l'Infància. Llar de la Joventud. Llar dels Ancians. Patronat Verge de la Salut. Hospital de Nit.

Centre de Prevenció de l'Abús de Drogues. Grup d'Educació Sanitària a les Escoles. Elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. Difusió del nostre folklore. Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.

ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Elaboració del Pla d'Obres i Serveis per dotar els pobles de l'infraestructura bàsica. Manteniment de la xarxa viària pròpia (39% de les carreteres mallorquines). Servei de Prevenció i Extinció d'incendis i Salvament.

El Consell Insular de Mallorca treballa intensament des de aquestes quatre àrees perquè a la nostra illa es pugui viure cada dia millor, amb totes les comoditats, salut, i un constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha estat continu durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els fruits obtinguts, molt nombrosos. Per això, avui ens sentim satisfets de la feina feta, i a la vegada, plens d'il·lusió per incrementar-la cada any.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

PINA

NOTÍCIES: El passat 23 de maig hi hagué donació de sang; els donants de Pina varen haver d'anar a fer la donació a Lloret, ja que el número de donants que hi ha no és suficient perquè venguin a fer l'extracció a Pina.

A principis de juny els de la tercera edat, juntament amb els algaidins, tenen programada una excursió a vorera de mar.

La carretera Algaida-Pina-Lloret ha quedat ben senyalitzada, s'han posat molts de rètols; a qualque redol, com és devers el pont, n'hi ha com a massa i tot, emperò lo que no seria de més és que al revolt de devora l'era de Son Ribes posassin una barrera de protecció a la part del marge, perquè qualcun ja ha pegat abaix i creim que no serà el darrer.

El nou enllumenat públic està en marxa, ja hi ha bastantes faroles posades; hem sentit opinions per a tots els gusts, des dels qui troben que estan ben distribuïdes fins als qui troben que estan massa clares, i altres que troben que a redols n'hi ha més que als altres; lo que està clar és que com més faroles posin més llum hi haurà, ja veurem en encendre-les si hi ha claror a bastament; en tot cas, si n'haguessin d'afegir qualcuna sempre hi són a temps.

A la font, el caminer ha fet net el safareig i les piques d'abeurar, i això demanaren al batle que quedàs qualque dia a fer feina a Pina; esperem que seguesqui al manco un o dos dies a la setmana per Pina.

Pluviòmetre: fins dia 30 de maig han plogut 6'4 litres. El total del mes d'abril va ser de 67'6 litres.

CURIOSITAT: No tenim documents pel que fa al cas, però ho hem sentit a dir als nostres vells. El passat dia 17 de maig es va complir el primer centenari del naixement del qui va ser Rei d'Espanya Alfons XIII, padrí de l'actual Rei. La notícia no tendria massa transcendència pel nostre poble si no fos perquè els qui varen néixer el mateix dia que ell s'alliberaren de fer el servei militar. A Pina n'hi havia un: en Joan Salom "Campet", primer espòs de Francesca Bibiloni "Corrona", amb la qual tengué quatre fills, i que va morir a una edat permatura. Estam segurs que molta de gent no ho havia sentit a dir.

XESC OLIVER

S A F O N T

Font que rajes sense descans, punt de reunió que fores els dilluns per fer la rentada, dins les piques de pedra d'origen qui sap si mil.lenari, gastades per tantes mans que han fregat la roba suada en el camp pels pagesos, punt de xerrada, on els fets i contarelles anaven passant de boca en boca, fets que han anat formant la història d'aquest petit raconet de Mallorca.

Aigua pura i cristal.lina que brolla sense aturar, que ha associat la set de tantes i tantes persones donant-los un alè de vida. També han fruit de la teva aigua els animals, muls, cavalls i bous.

Aigües sobrants que reguen i han regat l'hort de Son Ribes, una vegada privades de la seva llibertat de correntia, empresonades dins els safareixos d'on sortiran per regar la terra eixuta i desaparèixer.

Racó on els rossinyols i altres aucells s'hi refresquen i hi fan els seus nius i alegren amb els seus vols i cants i amb la seva alegre piuladissa.

Racó de verdor i frescor en els estius secs i calorosos.

Lloc privilegiat on els nins i nines, ara i antany, hi corretegen i alegren amb els seus crits i jocs.

Eucaliptus centenaris de soques gruixades, brodades amb inscripcions d'històries d'amor tal vegada dels nostres padrins o repadrins.

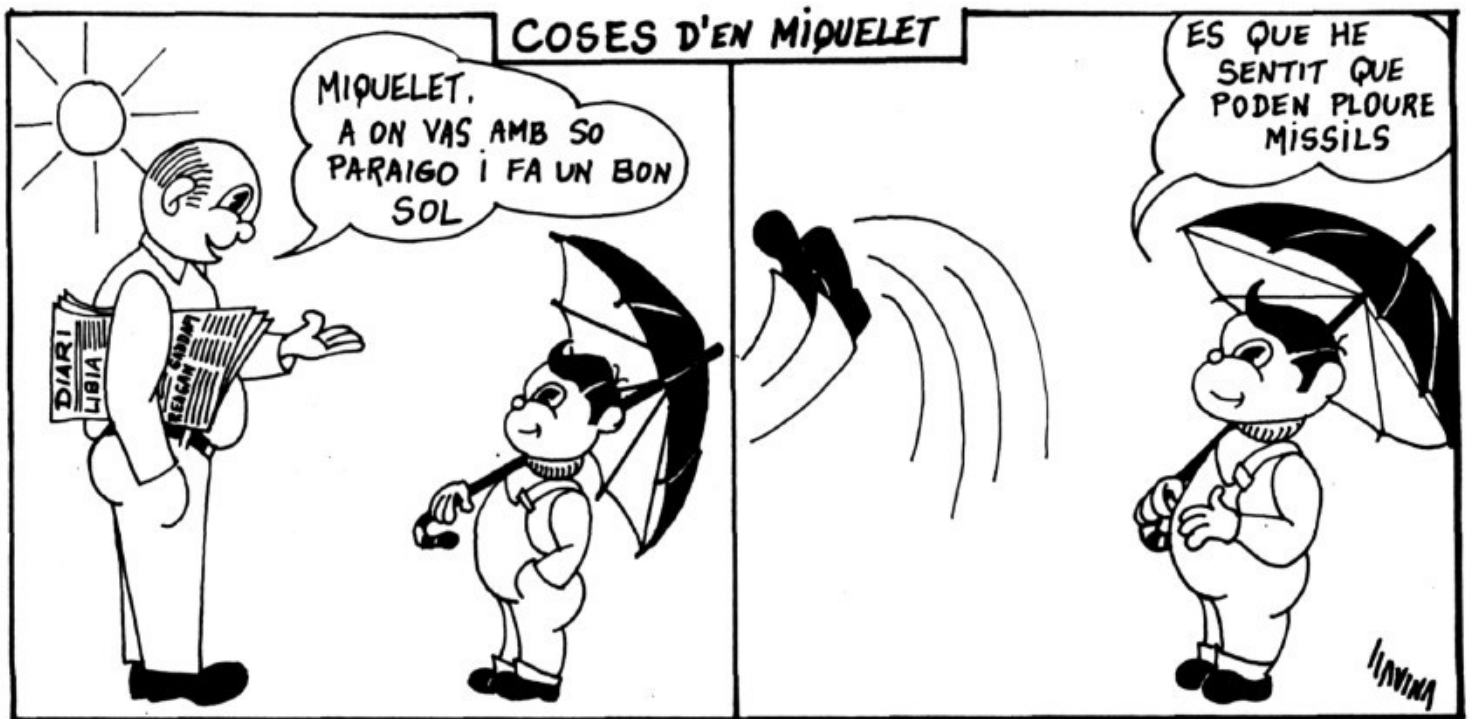
Empedrat ja arrodonit, gastat, pel pas del bestiar i de les gents que amb carros o a peu, amb el seu caminar cansat després del treball diari, han traginat l'aigua a poals a les seves cases.

Punt més baix del poble a on les aigües de pluja van a parar, com si sabessin el camí, com si cercassin la companyia de la seva germana aigua, un pic i un altre, un any i un altre, cap a la torrentera que s'amaga i surt de nou a l'indret des Pouet.

Racó que es podria convertir ben bé en el símbol de Pina, l'escut, la bandera, la senya d'identitat, la cosa que el distingeix de tots els pobles del pla de l'illa.

Paraula màgica, bruixa, obligada de pronunciar en parlar de Pina, com un racó, un lloc, un tros que és un poc de tots, que el sentim nostre, que l'apreciam, l'estimam, el duim dins el cor. Això és Sa Font de Pina.

Firmat: TERRA PRIMA

Sempre és una satisfacció presentar un nou col.laborador. Idò bé, en aquest número comença la participació en la nostra revista d'en Francesc Llavina, que cada mes ens oferirà una tira amb les aventures i desventures d'en Miquellet. "Coses d'en Miquellet" és el títol d'aquesta nova secció. Estam segurs que en Miquellet aviat serà un personatge ben popular entre els nostres lectors.

ESPORTS

FUTBOL

Durant el passat mes de maig han finalitzat els campionats de lliga a les categories aleví i infantil. Dels primers podem dir que han actuat amb regularitat durant el torneig i han fet una campanya meritòria; la participació dels infants no ha estat molt agraciada, però tenen el mèrit d'haver complert la temporada defensant l'equip de l'Algaida.

Enhorabona i ànim a tots ells!

En quant als juvenils, quan falten dos partits

per acabar, hem de ressenyar la progressió que han duit durant el final de lliga tant en joc com en resultats positius, que han fet alegrar l'afició i, com no?, en Tià Amengual que ha vist compensat l'esforç amb els resultats de l'equip.

Escrivim aquest comentari el dissabte dia 31 de maig. En llegir-lo, ja s'haurà disputat el darrer partit de II Regional d'enguany i desitjам que l'Algaida hagi aconseguit el segon lloc de la classificació, amb les màximes esperances de pujar a 1ª Regional. A-

quest darrer partit és contra el Collerenc, quart classificat i a un sol punt de l'Algaida. Un final de lliga més dramàtic i emocionant ja no es pot demanar.

Independentment d'aquest resultat, el final de la lliga ha servit per col·locar l'Algaida en aquesta envejosa segona posició després de mantenir la imbatibilitat en els darrers sis partits. Si descomptam l'empat amb el Cala d'Or, ha aconseguit deu punts dels deu possibles, un final de lliga impressionant.

En el moment d'escriure aquestes retxes és gran l'alegria i animació que existeix en el futbol algaidí de cara a la possibilitat de retornar a la 1ª Regional. Durant la temporada, l'equip ha estat un tot: molt de companyerisme, ganes de fer feina i bones maneres i força entre els jugadors han confirmat les expectatives mantengudes durant tot l'any.

Esperam l'ascens com a confirmació i premi d'un bon any de futbol.

Els resultats del mes de maig han estat:
Cas Concos-Algaida 1-3
Algaida-Cafetín 2-0
Molinar-Algaida 0-5
Algaida-Puigpunyent 1-0

Components de la plantilla de l'Algaida que tan bona campanya han fet i que probablement hauran aconseguit l'ascens a 1ª Regional.

Enhorabona a tots ells.

Joan Trobat

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

"S' ARGUMENT"

DE S. ANTONI

A A R T A

GOVERN BAIJAR

Conselleria d' Educació i Cultura

Si teniu l'avinentsa d'assistir a la cavalcada que els artanencs celebren en honor del sant del porquet, parau esment en una colla de jovençans engalanats amb mocador de fantasia al coll que, agombolats dins una carrossa ben emmurada, canten a viva veu, sense acompanyament musical, una tira de cançons coneguda amb el nom de "S'Argument" i no vos n'aneu mans buides, adquiriu "sa plegueta" i tendreu en mà una de les manifestacions més particulars que encara subsisteixen del folklore literari popular del llevant mallorquí, entrepentada amb els romanços de cecs, els trobos i la literatura de canya i cordill de temps llunyans. La llibreta conté un ventall de cançons de creació espontània, obra d'un glosador local, generalment home de poques lletres, jornalero o menestral, emperò virtuós en l'art de glosar.

Conformen "S'Argument" prop d'un centenar d'estrofes de sis versos, de set mots cadascun, amb rima consonant ABBAAB. Estan sotmesos a unes formalitats que es respecten any rera any. L'Autor comença sempre invocant Déu i la Verge, complimenta Sant Antoni, sol·licita llicència al Batle i al Sr. Rector per la publicació de l'aplec i suplica la benevolència dels lectors a l'hoia de jutjar el treball. Fa balanç de l'anyada, dels preus dels productes de la collita, parla del bestiar, de la meteorologia. Ret compte del moviment demogràfic i fa una ressenya dels fets de més relleu ocorreguts al poble durant l'any proppassat. Enumera les desgràcies i menciona les festes i solemnitats escaigudes durant la temporada. La darrera estrofa acaba amb el Visca Sant Antoni! de ritual i, a mode d'afegitó, inserta unes quantes cançons dedicades als fadrins i fadrines, de to picant, com aquesta:

Quan vénen de ses riberes
sols no tenen toc ni moca,
perdre es seny cada any los toca,
ençalçant ses estrangeres.
Enviau-los artaneres
a fregir tots ous de lloca.

"S'Argument" té tonada pròpia, monòdica tirant a moresca, senzilla i aferradissa. El cap de colla, per evitar oblits, sol encetar el primer vers. Antigament els quatre cantors també solien acudir a les cases particulars i als llocs públics a fer la cantada, fins ben entrat el carnaval. Una volta acabat, demanaven "perdó per l'enfado" si no havia agradat. La madona els oferia "coca amb teiades" i un glopet de vi mentre que l'amo els obsequiava a voluntat.

L'origen de S'Argument és boirós. Mn. Antoni Gili, gran coneixedor de les coses d'Artà, presuposa que tengué uns començaments orals, potser nat com a conseqüència del que va redactar En Tià de Sa Real recollint fets esdevinguts entre l'any 1744 i el 1750. Els nostres primers que ens han arribat corresponen al 1874 i al 1881; foren escrits per Bernat Pons, agafats segons sembla d'un tal "Beno", persona vinculada a la possessió de Ses Planes, propera a la de Sa Real. Mn. Gili va sentir a dir a qualche frare franciscà d'edat avançada que un home de nom Toni Llabrés acudia al convent a cantar-lo als frares vells abans de ser exclaustrats, fet que tenia lloc el 1835 amb motiu de la desamortització de Mendizábal.

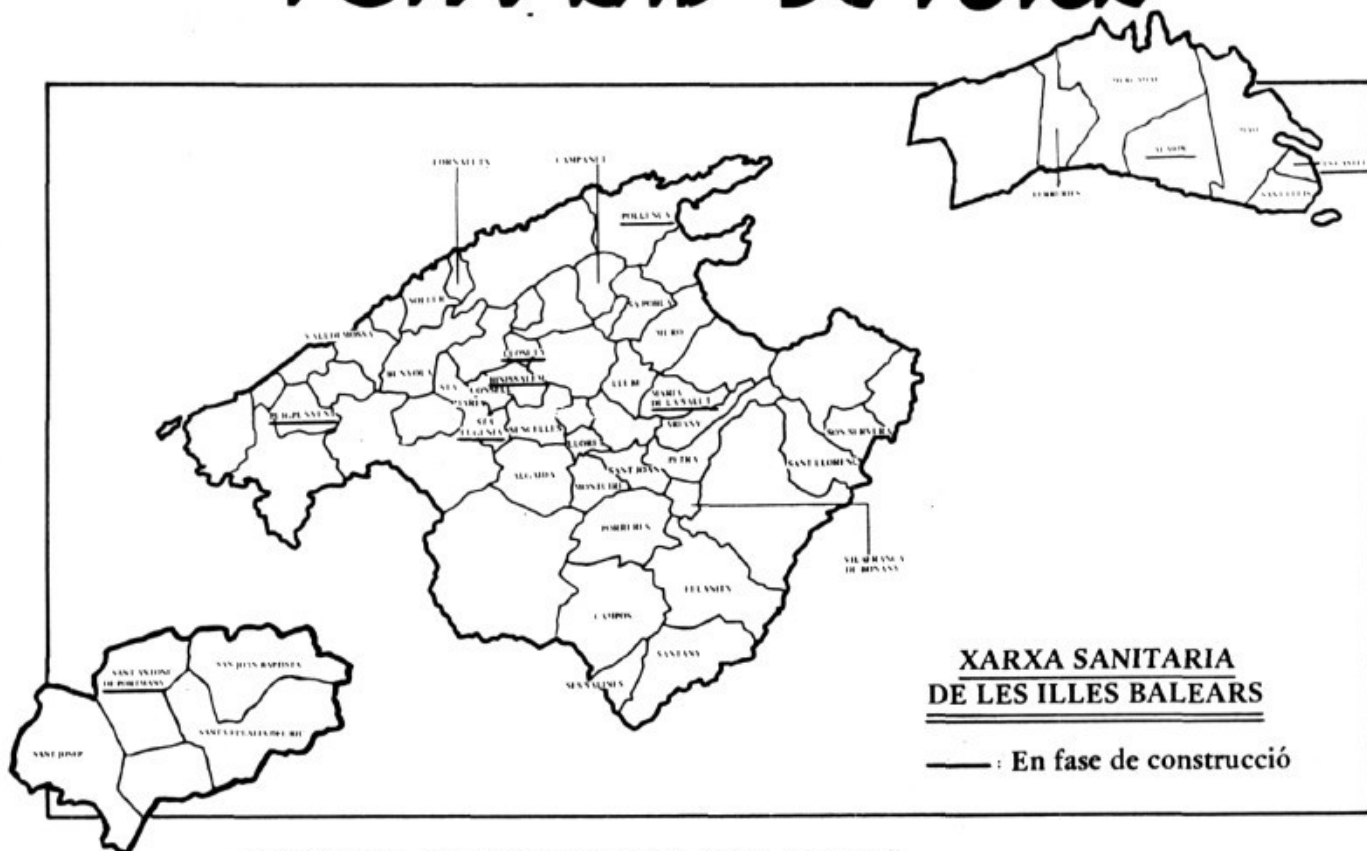
Estan redactats en llengua planera del carrer, sense trucs expressius ni pretensions retòriques. Els glosadors carrinclons recurreixen a la rima fàcil, de mots aguts i terminacions verbals. Els més destres juguen amb les frases i les paraules demostrant el seu enginy. Com a cloenda, vos oferim la de S'Argument de 1983, obra d'En Toni Ginard "Butler", que fa les gloses ben avingudes:

No quedeu decepcionats
si hi ha res que no consoni.
Això és cosa del dimoni
si és que som dit desbarats.
Diguem ara tots plegats:
Visca, Visca Sant Antoni!

N. Casellas
(Bellpuig)

"SANITAT BALEAR PER A TOTHOM"

FONAMENTS DE FUTUR

XARXA SANITARIA DE LES ILLES BALEARS

— : En fase de construcció

LA CONSELLERIA DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DEL GOVERN BALEAR TE, COM A UN DELS OBJECTIUS FONAMENTALS DOTAR A TOTES LES LOCALITATS DE LES ILLES BALEARS, D'UN CENTRE SANITARI ADEQUAT A LES NECESSITATS DE CADA POBLE.

AQUESTA POLITICA DE DOTACIO DE CENTRES SANITARIS HA FET POSSIBLE QUE ACTUALMENT FUNCIONIN AMB UN RENDIMENT OPTIM 34 CENTRES, REPARTITS EN TOTES LES ILLES I QUE N'HI HAGI 14 A PUNT D'INCORPORAR-SE A LA XARXA SANITARIA. AIXO IMPLICA UNA COBERTURA SANITARIA DEL 60 %. EVIDENTMENT, ENCARA QUEDA CAMI PER RECORRER. NO OBTANT, A HORES D'ARA HI HA 6 PROJECTES EN FASE DE REDACCIO I S'ESTAN ESTUDIANT LES PROXIMES INVERSIONS QUE AFECTARAN UN TOTAL DE 10 POBLES.

PERO, S'HA DE DIR QUE LES OBRES I L'EQUIPAMENT D'AQUESTS CENTRES SANITARIS NO HAURIA ESTAT POSSIBLE SENSE LA COLLABORACIO DE TOTS I CADA UN DELS AJUNTAMENTS QUE S'ACOLLIREN AL PLA D'INVERSIONS DEL GOVERN BALEAR.

GOVERN BALEAR

Conselleria de Sanitat i Seguretat Social

UNA XERRADETA... (acabament)

Quan tornàreu i per què ho féreu?

Mirau, vàrem viure allà 19 anys; tornàrem idò a l'any 34 amb tres fills petits, sa darrera ja va néixer aquí. Venquérem perquè mos anyoràvem i volíem tornar a Mallorca, a Algaida.

Va esser difícil adaptar-vos novament a Mallorca?

Mos va costar tornar a començar de nou. Jo (l'amo Pere Joan) feia jornals de 4 ptes., quan en sortien, i havia de mantenir una família de quatre infants. Varen esser anys difícils, ja que poc després d'arribar va esclatar sa guerra.

I ara, pegant un bot molt gros, mos situam an es novembre de 1985. Què significa per voltros es 7 de novembre de 1985?

Idò bé, aquest dia vàrem celebrar es 60 anys de casats. Han estat anys bons amb moments difícils de moltes canòcies, i

d'altres més fàcils, però podem donar gràcies a Déu perquè no hem estat mai malalts, no hem guardat cap dia de llit i fins ara no hem hagut de mester medicines. Coneixem es metge perquè mos mira sa sang.

Enhorabona, i que sa salut vos acompanyi per molts d'anys. I ja per acabar, quins consells donarieu an es matrimonis joves?

Només un, aquest: que disfrutin sa vida tant com noltros l'hem poguda disfrutar.

Una altra cosa més, tornariu a l'Argentina?

Sí, mos faria molta il.lusió tornar-hi per veure com segueix tot allò.

Bé, mos ha agradat molt fer aquesta xerradeta amb voltros i hem disfrutat escoltant ses moltes aventures que aquí no podem recullir. Moltes gràcies.

Jerònia Pou i Catalina Martorell

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Andreu Gelabert Prats, que va morir dia 16 de maig. El seu naixement va ser dia 2 de juny del 1889.

Catalina Moranta Sastre. Va morir dia 8 de maig. Havia nascut el 25 de novembre de l'any 1898.

NAIXEMENTS

Miquel Amills Bibiloni, fill d'Esteve i Catalina, nascut dia 13 de maig.

Joana Maria Mut Garcias, filla del Melcion i Maria. Va néixer dia 26 d'abril.

una xerradeta amb... madò Jerònia Forastera

i l'amo Pere Joan Moll

Aquest mes s'entrevista que feim a madò Jerònia i a l'amo Pere Joan no és per cap motiu en especial, i així mateix hi ha diferents aspectes que ho aconsellarien: que l'amo Pere Joan sigui el més major d'Algaida, o que madò Jerònia i l'amo Pere Joan formin el matrimoni resident a Algaida amb més anys de casats, o simplement per sentir ses moltes aventures que els han passat en tota sa seva vida.

Madò Jerònia, vós nasquéreu a Algaida; a què ve es malnom de Forastera?

Jo de petita vaig anar a viure a l'Argentina i quan, ja casada i amb fills, vaig tornar a Algaida sa gent va començar a dir-me na Jerònia Forastera, a jo i an es meus fills; en canvi a en Pere Joan mai li han dit. He de dir-vos que no em feia molta gràcia de tot d'una, ara ja m'hi he acostumat i no me coneixen per altre nom.

Sabem que tots dos anàreu a viure a l'Argentina i allà vos casàreu; podrieu dir-nos com va esser?

Sí, l'any 14 partírem un grup de set persones d'Algaida cap a l'Argentina; es motius de cadascun eren diferents; jo (madò Jerònia) tenia només set anys quan mumare va morir i llavonses es meu germà major que vivia a l'Argentina va venir a cercar-nos, a jo i a dos germans més. Ses altres tres persones, entre elles es meu homo, hi anaven a obrir-se món, a cercar una nova manera de viure.

Una vegada a l'Argentina, cadascun va prendre pes seu vent i no tornàrem a veure-nos fins passats uns set anys; llavonses mos férem "novios" i més tard mos casàrem; era l'any 25.

A què vos dedicàveu i com era sa vida allà?

(L'amo Pere Joan) Vivíem a la Pampa, prop de Mendoza, i conràvem sa terra, érem pagesos. Allà, com que just darrera teníem ses altes muntanyes des Andes sem-

pre, hivern i estiu, plenes de neu, hi havia molta d'aigua per cultivar blat de les índies i patates.

(Madò Jerònia) Allà sa vida era molt diferent; per exemple, sa compra se feia per molt de temps a "s'almacén" a canvi de sa collita, es comprava en gros i no es manejava molts de doblers.

Podrieu contar-nos qualche experiència que vos afectàs molt?

Vos ne podríem contar moltes, però sa que més mos va afectar va esser s'explosió d'un volcan des Andes a l'any 30. Durant tota s'hivernada va ploure cendre i en sa nit vèiem ses flamarades de sa boca des volcan. Passats tres mesos hi havia dos palms de cendre damunt sa terra, llavonses va ploure molt i poguérem semblar de bell nou, tanta sort!

També visquérem uns quants terratrèmols petits, es més gros va ser quan feia dos anys que érem allà, sa terra es va xapar, fent-se unes síquies que s'ompliren d'aigua calenta.

Segueix a la plana anterior